

страхувания га имъ. Той гиувъри, че въ далечния Видинъ, дъто почти не идътъ Бълочерковци, освѣнъ Марко Ивановъ, другъ на дали го знае, а още по-мѫжно би го позналъ. Осемгодишното му заточение въ Азия, теглилата и климатътъ бѣхъ го застарили и съвсѣмъ измѣнили.

Изгнанието и тѣглилата вмѣсто да охладятъ въ него жарть къмъ идеята, за която бѣше пострадалъ, връщахъ го тукъ още по-вѣстърженъ, идеалистъ, смѣлъ до безумство, влюбенъ въ България, до фанатизъмъ и честенъ до самопожертвуване. Сѫбоносни случаи ни го показахъ на дѣло. Да, той идѣше въ България, да работи за освобождението ѝ. За човѣкъ, като него, избѣгалъ изъ заточение, живущъ тука подъ лъжливо име, безъ никакви семейни и общественни връски, всѣки частъ изложенъ да бѫде издаденъ, или отkritъ, безъ бѫдже, безъ заря въ живота, само такава една велика мисъль могла би да го привлече въ България, а слѣдъ двѣтѣ убийства, да го задържи въ неї... Какъ щѣше да работи и да бѫде полезенъ? Каква бѣше тука почвата? Какво може да извѣрши? Постижима ли бѣше цѣльта му? — Той не знаяше. Знайше само, че има да срѣщне голѣми прѣятствия и да примеждия, които не се забавихъ още въ първия частъ да го сплетятъ.

Но за такива рицарски природи прѣятствията и примеждията сѫ стихията, въ която се калиятъ силите имъ. Тѣхъ съпротивлението ги укрѣпява, гоненията ги притеглятъ, опасностите ги настѣряватъ; защото това е борба, а всѣка борба възмужава и облагородява. Тя е хубава у червека, когато повдига главата да ухапе ногата, която го е настѫпила; тя е геройска, когато човѣкъ ѝ прѣдприема за самосъхранението си; божественна — кога е за човѣчеството.

Въ първите дни пуснатиятъ отъ Хаджи Ровоама слухъ отгласкаше отъ пето лицата, съ които приятелите му искахъ да го запознаятъ. Великодушното му пламванье